

ARTER DELER VIDEN OM DANSKE ARTER

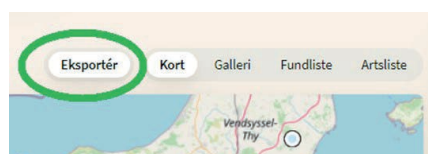
– *hvad er Arter og hvordan kan du bruge den, hvilke funktioner vil komme med i Arter på sigt og hvordan adskiller Arter sig fra andre artsportaler?*

I maj 2021 blev den nye Arter-app lanceret, og nu har alle naturinteresserede i Danmark haft mulighed for at afprøve appen og Arter-hjemmesiden, Danmarks nationale artsportal. Hvordan er det gået, hvad kan Arter og hvad adskiller den fra andre platforme?

Dansk Botanisk Forening har fra starten støttet op om arbejdet med udviklingen af den nye artsportal, og vi har for nuværende et delt formandskab i Artsrådet - en følge-gruppe med repræsentanter fra en række af landets naturhistoriske foreninger - sammen med Danmarks Naturfredningsforening (DN). Artsrådet skal sikre dialog både i forhold til foreningernes behov og ønsker til udviklingen af Arter og i forhold til at udbrede kendskabet til Arter blandt medlemmerne og sikre involvering af artseksperter. DBF's repræsentant i Artsrådet er Rasmus Østergaard Pedersen, formand for Jyllandskredsens, og han deler formands-posten med Louise Villumsen fra DN.

Arter er en online platform for arts-observationer, hvis formål er at samle og formidle viden om de arter, der lever i vores natur. Arter har blandt andet disse funktioner:

- Når du som bruger lægger observationer på Arter, kan funddata eksporteres i form af et regneark af alle brugere og benyttes i alt fra forskning og naturforvaltning til undervisning og konsulentarbejde. Data er gratis, og du kan eksportere op til 10.000 fund ad gangen.

Eksporter - Knappen du skal finde, hvis du vil eksportere de data du har søgt frem i Arter.

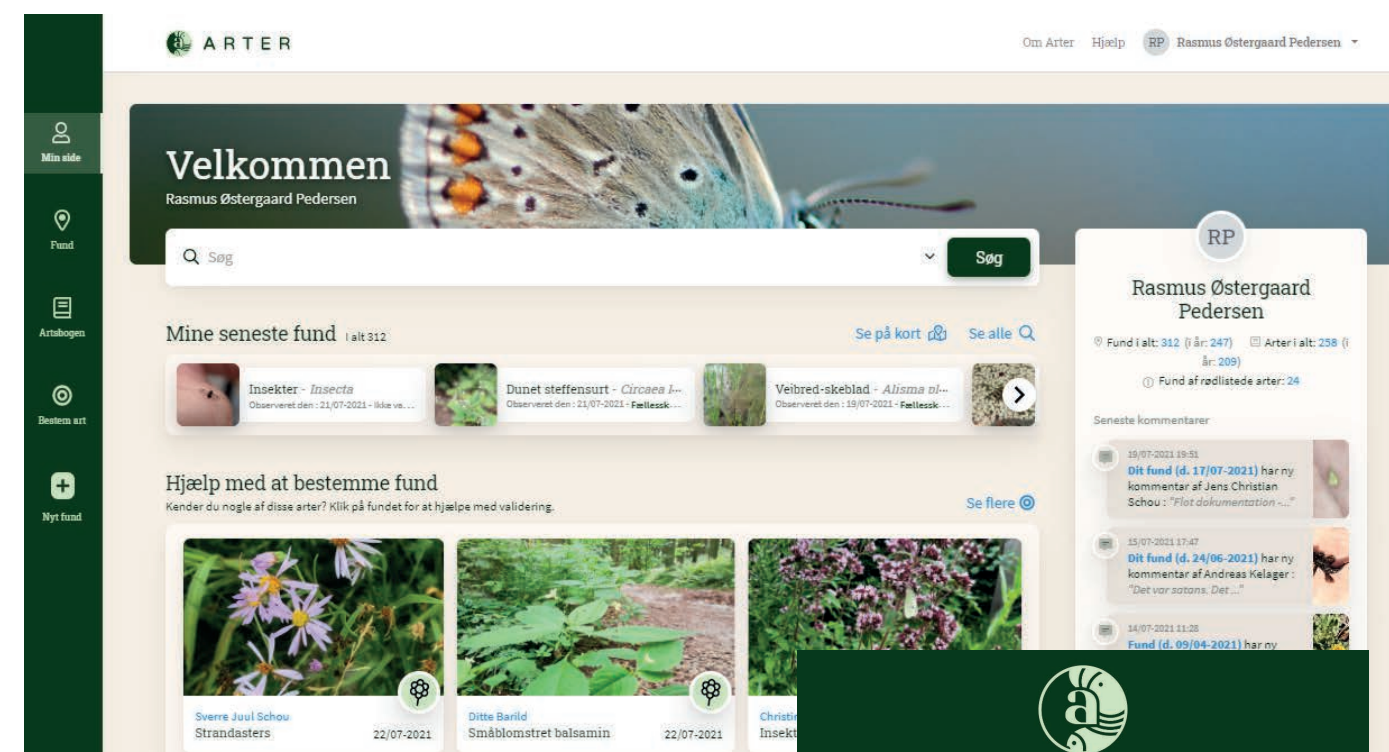
- Foruden at brugere af Arter indberetter fund, samler og udstiller Arter også flere end 40 millioner fund fra andre databaser. Datasættene findes under Avancerede Filtre på siden for fund-søgning og omfatter

følgende samlinger af botanisk relevans: Atlas Flora Danica, Danmarks Miljøportals Naturdatabase, iNaturalist (validerede fund i DK), Alger i Statens Naturhistoriske Museums samlinger, Biowide, Invasive arter i Danmark og Søholt Storskov (artsdata fra området ejet af AVJN). Flere databaser kommer løbende til.

Avancerede filtre

Avancerede filtre - Knappen du skal finde, hvis du vil filtrere i hvor det data, du kigger i, kommer fra.

- Den almindelige dansker kan få mere viden om landets arter, og dermed om hvordan man kan passe bedre på dem. Dette sker både ved at Arter på sigt kommer til at indeholde beskrivelser af arter og ved at være

platform og mødested for naturinteresserede. Med Arter som digitalt mødested om biodiversitet kan alle lære af hinanden.

Hvad er forskellen på Arter og andre artsportaler?

- Det er nemt at trække større mængder data ud af Arter som beskrevet ovenfor. Et af målene har været at gøre det gratis og så nemt som muligt for alle at trække funddata ud i form af et regneark. På den måde får både almindelige danskere, forskere og naturforvaltere lettere adgang til disse data end hos fx iNaturalist, Naturbasen og Global Biodiversity Facility (GBIF). Samtidig fremgår det tydeligt af regnearkene, hvor det enkelte fund stammer fra, både med hensyn til lokalitet og hvilken database det oprindeligt er blevet registreret i.

- Arter kan vise fund fra andre databaser, fordi Arter deler data via GBIF. Denne organisation arbejder for at stille data om biodiversitet gratis til rådighed via internettet på globalt plan. Det samme gør eksempelvis DOFbasen, Bugbase og iNaturalist, og derfor kan fund fra disse databaser vises på Arter. Naturbasen deler ikke sine fund med GBIF, hvilket er grunden til, at disse fund ikke vises på Arter.

- Landets naturhistoriske foreninger, herunder DBF, er med til at sikre fagligheden på Arter. Foreningerne er samlet i Artsrådet, som rådgiver om Arters videre færd og blandt andet er med til at prioritere den it-mæssige videreudvikling af hjemmeside og app. Derudover er foreningerne med til at motivere artseksperter til at hjælpe med valideringen af fund.

Hvordan bruger du Arter?

Alle kan oprette sig som brugere på Arter og hente appen Arter - Indberetning, som findes til både iPhone og Android. Når du bruger appen, er det en fordel, hvis du sørger for at placering (Lokalitetstjenester) er slået til dine fotos på telefonen, da tid og sted så kan hentes fra billedets såkaldte EXIF-data.

Forsiden - Sådan ser Arter hjemmesiden/appen ud.

Du kan godt lægge fund ind af arter, som du ikke kender på forhånd, da der sidder eksperter klar til at sætte navn på og validere. Prøv så vidt muligt at komme med alle de oplysninger, der kan føre til korrekt identifikation, dvs. både et oversigtsfoto af hele planten og detailfotos af de forskellige dele (for eksempel blomster, blade, stængel/stamme), eventuelt fra forskellige vinkler. Desuden kan oplysninger om voksestedet være af stor værdi, for eksempel om det er vådt eller tørt, surt eller kalkrigt, næringsrigt eller -fattigt. Dette kan tilføjes under "Beskrivelser" og "Levested" og vælges under Tilføj yderligere Oplysninger nederst side 5 i appen, hvor der også kan afgives oplysninger om antal/hyppighed osv.

Hjælp med at validere

Via Bestem Art kan du hjælpe med at bestemme arter, både ved at foreslå en art til de fund, som observatøren ikke selv kendte og ved at gå ind og stemme på en foreslået artsbestemmelse. Du kan hjælpe med at validere, både hvis du er oprettet som artsekspert på Arter, og hvis du er almindeligt botanikinteressert.

Avancerede filtre - Knappen du skal finde, hvis du vil filtrere i hvor det data, du kigger i, kommer fra.

Her i starten kommer mange nye brugere til, og der bliver lagt en del billeder på Arter, hvor det er svært at bestemme arten, blandt andet fordi der for nogle arter kræves fotos (eller beskrivelse) af specifikke detaljer, hvis de skal kunne bestemmes til art. Derfor er tålmodighed og forståelse nøgleord, og det er godt at have øje for muligheden af at validere fund på

et højere niveau, for eksempel slægt, familie eller orden. Skriv også gerne en venlig bemærkning om, hvad der skal til for bedre at kunne validere fundet.

I Arter findes to måder at validere fund på, dels Fællesskabsvalidering, dels Ekspertvalidering, hvor vi også i DBF-regi har indmeldt en håndfuld eksperter.

Ved Fællesskabsvalidering kan alle brugere stemme på fund, som de mener er korrekt artsbestemt eller komme med forslag til en anden art. Du kan give 1 point, hvis du mener det er sandsynligt, 2 point hvis du er sikker og når fundet har opnået 10 point, er det valideret og bliver offentliggjort og overført til GBIF. En ekspert kan omstøde en fejlagtig fællesskabsvalidering, eller at et alternativt artsforslag med flere stemmer kan forkaste et allerede fællesskabsvalideret forslag. Bemærk at en stemme ikke kan sammenlignes med et Like på de sociale medier; du skal være sikker i din sag, når du afgiver en stemme. Eksperter kan deltage i fællesskabsvalideringen med 3 point for sandsynlig og 6 point for sikker, eller de kan ekspertvalidere direkte. Ud over point fra stemmer får de trivielle arter automatisk 1 point for ikke at være sjældne. Har du særlig viden inden for bestemte artsgrupper, eller plantebestemmelse generelt, og lyst til at indgå i valideringen som ekspert, er der altid brug for flere hænder, så send en mail til foreningen.

Hjælp med at få rettet fejl

Aller databaser indeholder fejl, men hvis alle bidrager, kan vi hjælpes ad med at få det minimeret. Hvis du opdager en fejlbestemt plante i Arter, eller noget som du opfatter som et meget usandsynligt fund af en sjælden art, vil det være en stor hjælp, hvis du gør opmærksom på det, så fejlen kan blive rettet. På den måde kan du være med til at forbedre vores allesammens data til gavn for alle. Som nævnt ovenfor trækker Arter på data fra mange forskellige kilder og er derfor ikke ansvarlig for fejl i disse. Hvis det er en fejl i en ekstern database, er det dataproducenten, for eksempel en kommune eller en styrelse, der skal have besked om, at der er en

fejl, så de kan få den rettet. Send en mail til support@arter.dk, hvis du har fundet en fejl, så der kan blive fulgt op. Dette gælder også, hvis en plante indrapporteret i Arter er fejlagtigt valideret.

Videreudvikling af Arter

I de kommende år er der store planer for forbedringer og yderligere udvikling af Arter. Frem til årsskiftet 2023/2024 kan du forvente at se følgende forbedringer:

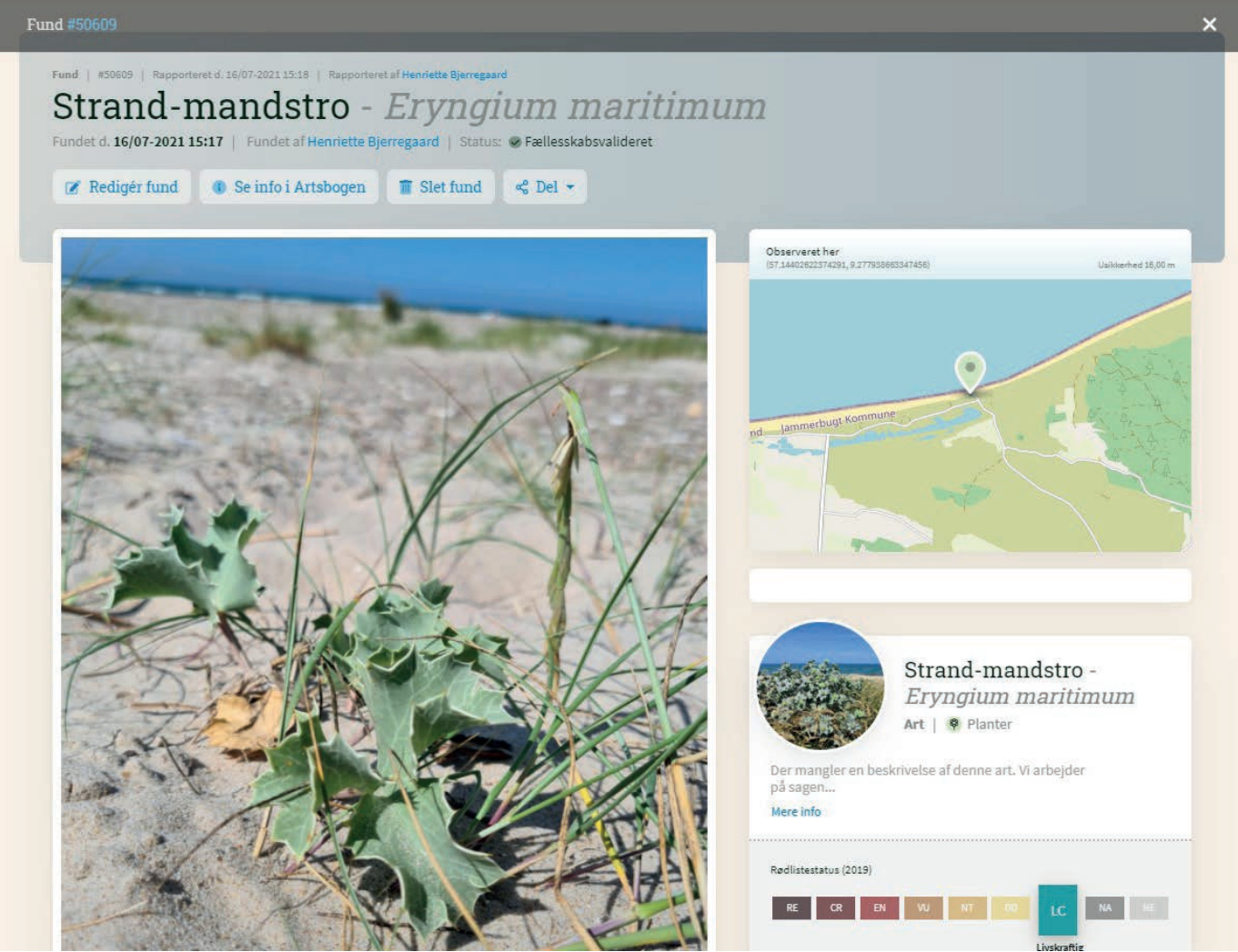
- Billedgenkendelse. Her skal det være muligt som bruger at få et forslag til artsbestemmelse af et fund ud fra det billede man uploader.
 - Fællesskabsrum. Måltrettet store og små projekter. Det kan for eksempel være en naturhistorisk forening, der har sit eget område på Arter.
 - Sandsynlighedsvalidering. I dag kan fund valideres på to måder: Enten ved at brugerne stemmer på et artsforslag, eller at en artsekspert validerer fundet. Sandsynlighedsvalidering udvikles, fordi det er relevant for fund uden billeder og for fund af almindelige arter. Her vil validering foregå automatisk ud fra, om det er sandsynligt, at en art er truffet det pågældende sted på det angivne tidspunkt.
 - Foruddefinerede polygoner, f.eks. landets kommuner, så alle får mulighed for nemt og hurtigt at se alle fund eller arter inden for en kommune.
- Prioriteringen mellem disse forbedringer drøftes blandt andet i Artsrådet, før der træffes en beslutning om rækkefølgen af udviklingsarbejdet.

Hvem står bag Arter?

Arter tilhører hele den danske befolkning og er udviklet i samarbejde mellem Statens Naturhistoriske Museum, Miljøstyrelsen, Naturhistorisk Museum Aarhus og DanBIF (den danske afdeling af GBIF) med støtte fra Miljøministeriet, Aage V. Jensens Fonde og 15. juni Fonden.

I det daglige er det en projektgruppe på syv personer med medarbejdere fra de nævnte organisationer, som varetager arbejdet med Arter.

Som nævnt i indledningen er der knyttet et Artsråd, en fagligt rådgivende forsamling, til Arter, som er

Hjemmesiden - Et fund i Arter.

med til at sikre fagligheden og dialogen med brugerne. Pr. 1. maj 2021 var 12 foreninger repræsenteret i Artsrådet.

Vil du vide mere?

Du kan se mere på DBF's hjemmeside under botaniskforening.dk/arter. Den 22. juni holdt folkene bag Arter et interessant oplæg på Zoom for DBF's medlemmer om, hvordan man lægger fund ind, validerer fund mv. Hvis du missede det, kan det stadig ses på hjemmesiden. Du kan også følge Arter på Facebook. Hvis du vil vide mere, kan du læse baggrundsinformation og svar på typiske spørgsmål på Arters hjemmeside under Om arter. Her findes blandt andet en Vidensbase med alt fra Gode Råd til nye brugere til Nøgler til de danske arter af brombær, og den bliver løbende udbygget. Kontakt foreningen, hvis du har spørgsmål til DBF's involvering i arbejdet med portalen. 🌿

Forfatterbiografi

Henriette Bjerregaard er biolog og har gennem mange år arbejdet som feltbotaniker, er DBF's suppleant i Artsrådet.

Rasmus Østergaard Pedersen, postdoc på Aarhus Universitet, er DBF's repræsentant og indehaver af et delt formandskab for Artsrådet.

Kontaktinfo

jyllandskredsen@botaniskforening.dk